

Osobnosti s erby – 35.část

V další části osobností s erby bych se zde rád i vzhledem k ročnímu období věnoval počátkům lanových drah na našem území. Představil bych Vám zde tři šlechtické rody.

Alianční znak Czerninů a Morzinů

Rudolf hrabě Czernin z Chudenic a Morzina

- * 8.ledna 1855 v Praze, + 5.září 1927 ve Vrchlabí
- c.k. komoří a tajný rada pocházel z prastarého českého doposud žijícího šlechtického rodu (12.století), hrabata 1627 a od roku 1908 Czernin-Morzin
- 31. října 1928 začala na našem území jezdit první osobní lanovka. Vedla z Janských Lázní na vrchol krkonošské Černé hory a za hodinu vyvezla až 120 lidí. Stavět se začalo na pozemcích hraběte Rudolfa Czernina z Maršova, dokončeno za jeho vnuka Jaromíra.
- Na jaře 1927 probíhala úřední jednání o stavbě. Nejprve vojsko vybudovalo pomocnou provozní lanovku, s níž se dopravoval veškerý materiál; ta byla v provozu do 27. října 1928. Souběžně se budovala i kyvadlová osobní lanovka. Částečně smontované ocelové konstrukce vyvážela vojenská lanovka do vyšších míst. Horní stanice sloužila pohonu lanovky a strojně, v dolní, na janskolázeňském náměstí, bylo napínací zařízení lan. Kabiny lanovky byly hliníkové s mahagonovým vnitřním obkladem. Byla to prvotřídní atrakce nejen v Krkonoších, lanovka byla jednou z nejdelších ve střední Evropě. S velkou slávou lanovka zahájila provoz 31. října 1928. Lanovku provozovaly Československé státní dráhy. Kvůli finanční krizi se v roce 1931 uvažovalo o jejím odstavení.

Adolf Martin rytíř Schaeck

- c.k. konzul v Ženevě, rakouský rytířský stav 6.března 1871
- Pozemní lanová dráha na Letnou v Praze byla zprovozněna 31.5.1891 jako první lanovka v Praze, jezdila do r.1916 a formálně zrušena byla r. 1922. Vedla od řetězového mostu císaře Františka Josefa (dnes dolní vyústění Letenského tunelu) k restauraci v Letenských sadech (Letenskému záměčku), kde na ni navazovala Křížíkova elektrická dráha do Královské obory. V letech 1926–1935 jezdilo v trase bývalé lanovky pohyblivé schodiště.
- Soustavu čtyř lanovek vedoucích od Vltavy na hradčanský a letenský kopec navrhl pražské městské radě v r. 1888 Adolf rytíř Schaeck. První tři z navržených lanovek nebyly nikdy realizovány. Dráha byla poháněna tzv. systémem vodní převahy, což bylo provozně drahé řešení. Proto byla na přelomu let 1902 a 1903 lanovka elektrifikována (dle projektu Františka Křížíka). Oficiálně zrušena byla až r. 1922, kdy ministerstvo železnic zrušilo koncesi.

Josef Clemens hrabě z Westphalen na Fürstenbergu

- * 1785, + 1863
- Pocházel ze starého vestfálského, doposud žijícího rodu (13.století), hrabata 1792, vlastnili panství Chlumeč u Chabařovic
- Lanovka na Komářích vížku ve městě Krupce byla dokončena v roce 1952. V roce 1953 již plně sloužila jak obyvatelům okolí, tak i velkému počtu turistů. Lanovou dráhu už v roce 1838 navrhl hrabě J.C.Westfalen-Fürstenberg. Tenkrát mu nešlo o turismus, ale hrabě si dělal starost o lidi v horách, kteří neměli žádné spojení s městy v okolí. Byli takřka odříznuti od světa. Tento nápad se začal až hodně později projednávat a realizovat. V roce 1903 začalo jednání, proměňování a finanční příprava. První světová válka však tento plán zhatila. Po této válce se plán na lanovou dráhu znovu přepracoval a v roce 1932 byl udělán nový projekt. Stavba se zase pozastavila za druhé světové války. Měla to být kombinovaná kolejová dráha tažená dvěma lany. Přes den se měly dopravovat převážně osoby a v noci pak těžké náklady a nákladní auta s uhlím. Výstavba současné lanovky proběhla na začátku 50.let a zprovoznění se dočkala 25.května 1952. 1.července 1953 převzaly provoz lanovky na Komářích vížku Československé státní dráhy.

Zdroj: www.lanove-drahy.cz, www.idnes.cz, www.krupka-mesto.cz Wikipedia a www.dpp.cz.

Arnošt Drozd 01/2018

Příspěvek do Genealogických a heraldických listů 1/2018